

САТА ОЛОХ

Х а н ы т
331 сая алтынны
нүүдтэй тэхээр

No. 102 (5769)

1982 жыл, Атырдьах ыйын 24 күнэ
ОПТУОРУННЬУК

сыз нәтә
2 харчы

Бу хүннэргэ оройуон совхозтара оттоолун сэл-
лэһэ бэлааһын 37,2 бырыһыан эрэ толордулар.
9291 тонна сиилэс угулунна, 365 тонна АВМ бо-
родуужуһата бэлэһиннэ, Онон общественной сүө-
һүгэ от аһааһы ууруу соруудаа толоруллубат кут-
таллаа. Ниннэ сибээстээн оттоолун тэтимин нам-
таһаат, ходоһаа оту хаалдарбаһа инээн-тогон от-
тоолун кэс биридин эвэно, отчут уталыттыллыбат
соруутун бэлаа.

СҮӨНҮ КЫСГЫГАР— ҮЧҮГЭЙ ТЭРЭЭНИИ

Сайн хотонору өрөмүөннэһинтэ бастааһынай аэропорт сир ахсын тэрийдэбитилэр. Бастаах калыч-нар гүйэн, түүнүн тымыһыар буолан эрэрин үртүөнн итиннигэ сэткөй олоруу хайдах да күлүбүллүс са-таммат, суһал дыһалдар тыллылахтаахтар. Анал-лаах аэропортары туруорары сэгэ бу үлэс общес-твенносто күргүөмнээх субютуунууктарың тэри-днэххэ наада.

Ааспыт сылларга сайылыктан кыстыкка ийригэ тэрээнигэ эмаллыбакка, эбии аһыллыг оҥоруулубака, үүт ыама быһа түбүүтэ, ыччит сүөһү холлуута, ынахтар мөччирэни батыһан хаамылара, ыһык көтүтүүлэрэ үгүстүк таһаарыллара. Итилэр быһыл катыһааччы суохтаахтар. Бостууктар эһизэтиэстэрин үрдэтээххэ. Оттомугут ходуһалары көрө-сылдьан мөччирэнигэ туһанан ыһыаххэ. Кыаллар сирдэ-сирдэ, оттордоохуну тэрийээххэ.

Күүбүгү ыйдарга үтү ызын намтаппат иин
«Нурба» союз Дениямдигези отделениети ян
ныкыеттарын башлынарын хас бирдин сүйл
үлөнитигэр сийилин өйдөтүүххэ уолна өлөтүүххэ
ызын намтаппат туугар надалах эби дыналла
ры ыллаахха.

СССР Кинн Комитетин ыам ыйнаады (1982 с. Пленума тѳа хаааыстыбатын нинигэр туруорбу сорукарѳын бынаарымы бастааы кыстыгар бары от тузун ыччэллээхтик бэлэмизин, тэрэһиннээхтик нинрин—совхозтар директордарын, отделеннелар упралляючайдарын, партийнай, профсоюзнай уонн комсомольскай тэрэһэлэр, сельскай Советтар и

Бүрө ударнай икка де-
надава (атырдык ыйын
20 күнүттөн баладан
айын 10 күнүтөр дээр)
еройуон үрдүнөн 12500
тонна оту, ол ичтэр
солхозтарынан: Карл

Мәтіндік дұрыс 4600. Су-

Парткомнар, манлай-
гын сүүхөх уснаа сых-
тамы партийнай тэрилгэ-
дэр, сельсоветтар испол-
комнара, тыа хаһаайыс-
тыбатын управлениета,
сөөхсөтөр директордара,
отделениелар управлени-
цаайдара, шефсөтөр пред-
прияттиелар, тэрилтэлэр
уонна учреждениелар са-

уонна учреждениялар са-

ССКП райкомугар.

Зайнаачылар ударнай декадаларга хөдүмэтэ төрийэр уонна политическай үлэни күүһүрдэргэ, социалистическай куоталалары төрөөһүннү тулсарга уонна оһон хас биридин сохкоз, отделение, биригээдэ, аэро уонна отчут, хас биридин сельсовет, предприятие, тарилта уонна учреждение соруудаһы булгуччу толоруун хааччыларга тэбэһэһэстэннилэр.

Ударнай декадалар

пийтэригэр сир ахсын
хөдүүхэнэ эвэнэ, очуут ах-
саана ханник да түбэл
түбэ ачаагыллыа суух-
гаах, үлэ тэрэгнэнэ тосту
түпсарыллыахтаах, очо-
румтуота лаппа үрэлтил-
лэхтээх, очууттары мо-
ральнай уонна мате-
риальнай көбүлээһин
эбэн дьаһаллара олохто-
нуохтаахтар, хөдүүханы
хаалбарлаппа сирийэн от-
тоһун сүтүһүллүөхтээх.

Икки декадада — 12500 тонна оту! Итгинийн хондуур бйгаварынлаах этабын дэзунд.

РЕСПУБЛИКА БАРЫ ҮЛЭНИТТЭРИГЭР
«ЯКУТСКАЙ» СОВХОЗ КОЛЛЕКТИВЫН
Ы Н Ы Р Ы Ы Т А

Табарис Л. И. Врежнев «Аһылын программата бэрэтин бастагы ыһлаатын хайы-үйэ бу сылга ил-лэрэхтээх. Итя тыа хаһаайыстыбатын бары үлэ-лэригэр үрдэтэлиибит көрдөбүллэри туруорар», — диин аһыт.

Бидгийн республика тээгтэн халаагчидыг үйлдвэрлэгчидэд олгох зорилготой. Хортоншуй уонна ороонон алын хомуу сааланна. «Якутский» соловья хортоншуй хомууга икки аналлаах этэ. рэт таритиниз. Каннлар састаалтаргыр 20 трактордаахтар, 27 хортоншуй хомууар уонна ИР-1,5 түөрт массыналаахтар. Олору слесари-наладчытар икки звенолара уонна 18 автомашина хааччылар.

Бийигц, совхоз коллективын чидээнээр, 250 гектардаах хортуулгүй баянынатын хомууру ба-

ладан мийн 10 күнүгэр днэри сүтүгэ суох уонна бастынг хаачыстыбалаахтык ытан түмүктүүрүгэ эбэрмэстэнэбит. Баладан мийн 1 күнүттэн 5 күнүгэр днэри 880 тонна бастынг суертаах хортуппуйу снэмэргэ андан ууруохпут. Созотуспналыыр төрүдтэлэргэ былааннаах 1.800 тонна хортуппуйу уталыспанка туттарыахпыт.

Ити туһуугар үлэ тэрээһинин уонна дыһсыһилик, нэтин гүтсэриэхпүт, хомуурга туттуллар бары техника үрдүн кэдьүүсээхтик туһамылларын си- тилиэхпүт, үлэ реженини халбаһнаарбарыа туһуһох, бүт. «Сүтүгэ суох, кылгас болдьохко!» дэһэ тыллар хэс күлүһэни үлэ доһунуан буолуохтара.

Бийнги, «Якутская» совхоз үлэһиттэрэ, 1982 сүл үүнүүтүн кылтас болдоххо уонна сүүтүг суох ха муйарга ыгырабыт. Аһылкы программатын одохо киндэринигэ ити бийнги уопсай кылааппытычан буолуора.

Ыгырымы «Якутскай» совхоз коллективин уопсай муунналар атырдьах ыйын 19 күнүгэр ылылына.

САХА СИРИН БУРДУК ҮҮННЭРЭЭЧЧИЛЭРИГЭР
«АММА» СОВХОЗ БУРДУК ҮҮННЭРЭЭЧЧИЛЭРИН
Ы Н Ы Р Ы Ы Л А Р А

Виллги, Амма оройуонун «Амма» совхозун бурдук үүннэрээччилэрэ, ССРС тариллабитэ 60 сыла туолуутун көрсө Вүтүн Союзтаагы хамсааһынга уонна ССНН Кини Комитетын ыам ыйынаагы (1982 с.) Пленумун уураахтарын одоххо ыларынга кыттан, Саратовкай уобалас улаһкэтирин бачыһианын бариэрин уонна ойсон туран, республика бары бурдук үүннэрээччилэрин туорахтаах культура үүнүүтүн кылгас агрономическай бөлүөхкө сүтүгэ суох хомууарга ытырабыт. Виллги хас биридин гектартан 11 центнер үүнүүнү ыларга уонна хомууру 12 үлэ күнүн устатыгар ыларга, топсайа 4.053 тонна бурдугу астарга соруктаабыт. Ол киниктэн хас күн ахсын номбайн күнээди нуорманын толорууну 130 бырыһыанга тириэрдээхпит. Үүнүүнү хомууруга бастың технологияны одохтосон уонна производство культууратын тупсаан хомуу күннээх уонна бурдугу таһыта хо-

ССКП обкомутар

СССР-и өлкөсүнүн бюрота бөлүнөз «Якутская» уюна «Алмас» совхозтар коллективтарын республика тматтын ханааиыстыбатын бары үлөинттеригер ыгытырмаларын бийирээт.

Обком бюрога бурдугу,

хоргоошгүй, өсүрөөт ас-
тарын саамай кылгас бол-
доххо уонна «Үүнэрлэ-
либети барытын хара-
йаахха» диги сарателце-
тар бачымнарынан су-
түгэ суох хомуйар түһү-
гэр «Якутскай» уонна
«Амма» совхозтар кол-

мудлуубт бурдук сүтүүгүн минуттуурдун аччатах-
пыт. Бурдугу арааран хомьйуу ныматынан 600
гектар үүнүүгүн малахпыт, ити уопсай хомуллар
эсн 15 быраһыангар тэниһиһэр. Хомуллубу;
бурдугу таһыма үлэһиһэр бары транспортнай сред-
стволары тохонно, хорбоһо таһар гына, кичэйһэн
оноруһхут. Алтынны 1 күнүгэр дигри 920 тонна
сизмэ бурдугу кондициятар тиркэрдэ ыраастах-
пыт. Машин үрдэтиһиһт эбэһэтэһиһтиһиһи
мынан туран республика бары бурдук үүнүөрүһтү,
лэрин 1982 сыллаах үүнүүнү кылгас болдьоххо
уонна сүтүгэ суох хомуйарга, онон СССР аһылы-
гын программатын ситилиһэһтиһ быһаарыһа
достойнай кылааты киллэрэрт ыһырабыт.

Ынырым «Алма» совхоз бурдук үүнэрээччилэрин уолсай муһахтарыгар атырдаах Ыйын 17 күнүгэр ыыдыллыа.

лекторларын, ынгырым-
дарын энэтхэг ойтүргэ
сэр ахуйн тэрийэр уонна
мнэсэбай-податическай
үлэни тэтитэргэ ССКП
райкомнарын, горкома-
рын, райгорисполкома-
рын, тыа хаһаайыстыба
тын министрествотын,

Совхозтар, шептэхэр
предприятиелар, тэрид-
тэхэр, үтүржидиелар са-
лайаччыларын, бары
партийнай, комсомоль-
скай, профсоюзнай тэ-
рилталэри эбэһиннэстэ-

18.

Ууту туттарыы соруудааын 10 тоһоһонай аһарарга сорууттанабыт.

Мамтан күүн «Ньурба» совхоз Дьиннидэтээри үгдөлениитин бачымынан уут чамыа таһнары түһэрбэт иһин охсуһабыт.

Ол эрэри итэрэс-быһа-бас суох буолбатах. Аһар-дас аастыт иһа 24 тоһоһо Ууту ньирейгэ аһары иһэр-тибит. Уут төһүүтэ, аһа-быһа баар этэ Товарнос-сыйт билигин да наһаа бах

ССРС ТЭРИЛЛИБИТЭ 60 СЫЛА ТУОЛУУТУН КӨРСӨ

БИИР ИЛЛЭЭХ КЭРГЭННЭ

Азербайджанской Советской Социалистической Республика

60

Снимокка: Баку. Уна дьэки — Правительство дьэтиэ. Хагас — Уа. Гад-либекел атыһын уулусса.

СИРДЫТ КЭРИЭҢИНЭН

Азербайджан алта уон сыл үстатыгар баарадай суолу ааста. 1922 сыллаахха Бакуга Советтар Замакыаага маһнаһы сьестэра буолбута. Онно Замакыаага Советскай Федеративнай Социалистическай Республиканы тэрийэр уонна киһили Советскай Социалистическай Республикалар Союзтарын састаабыгар киллэрэр туһунан историческай уураах ылымдыбыта. Сьөөд делегаттара В. И. Ленингэ өүрдэ ыһыһытара.

Владимир Ильич Азербайджаны бары өттүнэн сиппик-хоппук социалистическай республика буолбутун көрүүн баһарарын биллэрбитэ. Сирдыт баһа санапта бүүн туолла. Азербайджанга социалистическай уларыта тутуулар Коммунистическай партия, Советскай государство ленинскэй национальнай политикаларын не дьыһын чаһылхайды туоһулаан көрдөрүлөр.

Республика көрбөтөгөр нефть ыһыката, хлопчатини, хоруоптата ойууламмыттар. Оттон ол сьэвоһуһаа бөһөтүн уларытыһын эһин киллэрдэ. Республика индустриальнай көрүгэ көрдүтүн уларыта. Советскай быһаас сьылкытар промышленность өгөрөп таһаарыһа 179 төгүл улаатта. Бүтүн маһна нефть эрэ хостонор буолбөтөх. ону тэһэ техникскай прогресс ээтимин быһаарар хьонин, хайа-руднай, электротехническай, металлургическай, массьыһаны-прибору өгөрөр, индустрия о. д. а. салаалара сайьыһылар.

Рабочай кылааһы кьэтта биһргэ союктаһан, кооперированнай производство суолунан Азербайджан бааһынай аймага улахан ситийиһлэһнэ. Революция чинниһэди таһымга тэһнэһтэххэ, тыа хаһаайыстыбатын валовой бородууһуһаа 7 төгүлтэн өрдүгунан улаатта.

Сайдыһыаах социалистическай общество закономерноһунан буолбут бырааттыһы хардарыта көмөлөһүү уонна советскай коруоттар биһргэ соьоволууулар республика интернациональнай сьибэстэригэр итэһтинилээхтик көстөллөр. Азербайджан бөдөн энергетическай объектарынан — Шахморскай гидроуэһи, Азербайджанскай ГРЭС-ны тутууга Братскайга уонна Нурука үлэ оскуолатын барьыт маастардар үлэһиллэр.

Үлэһэ доьордохуу уонна социалистическай куоталаһы Азербайджан неби хосточчуларын уонна Донбасс шахтердарын, Азербайджан итэһинэ Орто Азия хлопоты үүннэрэччилэрин өрдөөтүтэн ыкса сьибэстииллэр.

Азербайджанга Украинскай ССР литература-тын уонна искусствотын күһнэ.

Снимокка: Украина актрисата Р. С. Недашковская (ортоку) Нефтьэһ Таастар рабочайдарыгар бааһыттыр.

Промышленнай Каспий столицатын — Нефть эх Таастар урдүнэн тыһыһыһаттан таһса ыһыһалар дьэһдөһөн көстөллөр. Бу — Бакутан 100 км ыраах муорага сьааһа тутуллубут муорат. Киһи причалларытар катердар бүтүн флотилияһа тиксэллэр, уста сьылдыар кырааннар тимир

Рабочай доьордохуу

сүһнүүлэрэ күөгөннэһэллэр. Арай билигин эстакадалар тастарыгар таһкердары эрэ көрбөккүн. Урунку өттүгэр киһилэр трюмдарыгар ыйга сүүһүнэн тыһыһыһа тонна нефть кутуллан таһыллар эһит буоллаһына, билигин дойдуга саамай бөдөн уу аһыһааһы нефтьпроводунан нефть материнка быһа сукууллар.

Нуорат билигин Азербайджан индустриальнай ыһаһын көрдөрөрүн тэһэ, советскай республикалара үлэһэ кооперацияһы үтүө түмүктээһин туоһулуур.

Россия уонна Украина металлурдары эстанадалары тутууга металлынан, Ленинград, Волгоград, Горькай, Астрахань судноһы оһороччулар Каспий баһылааччылары судноһан, устар кырааннарынан, Урал уонна дойду көһкэ атын да оройуоннарын массьыһаны оһороччулары үрдүн оһорумуоһаах техниканын хаачьыһаллар.

Азербайджан неби хосточчулары бөһөтүн өттүлэригэр туримен доьотторугар Каспий уңуор көмөһэ доьордуу илиһилэрин уонналар. Киһилэр көмөлөрүһүн Челекенгэ муорага разведкаһан дьэһэ үүтүүр база тэһиллибитэ, муорага ыһыһаа аһыһаах ыһаһал сьааһалары түһэрбитэ. Бөһөтүн сьааһыһаллар дьолуулуһуһаа Бакутан Туркмения кыһылдарыгар «Хазар» дьон модун кыахтаах уста сьылдыар буровой тэһиһитэ. Азербайджан муора түтүһүн чинниһэһиллэр Дагестан уонна Казахстан кыһылларыгар тэһиһэн эмиэ үлэһиллэр.

ААН ДОЙДУГА СААМАЙ ДИРИҢ

Саатлаларга көһө муһ-пунктарынан тутуллубут олус улахан буровой техникскай өттүнэн сьтэһахотон тутуллубута уһу-лунчу көстүүнү биһэр. Оннук буоллаһына эрэ таһыллар, маһна хаһыһа сьааһина сиргэ 15 километр дириһгэ сьатар сир бааһыгар тэһиһэтэһ. Маһнык дириһгини аан дойдуга өсө хаһа илиһтэр. Сьааһина аһа-рыттан өрдүгэ хаһыһыһа: аһыс километрдаах бөһө аһарыһыһа.

Сьвердловскайга онно, буоллубут «Уралмаш»

15000 модун нуустээх буровой установка Саатлаларга олус үчүгэйдик үлэһиллэр. Пермь турбобурдара, Москва алмаастаах чууһчуларэ, Куйбышевтан көһбит алюминий булкаастаах чэпчэки турбалар өһөһлэ суох үлэһиллэр.

Дойду 27 институттара Саатлаларга хостонор керһа сиппик чинниһиллэр. Бу сэдэх мауһна эксперимент сүрүн сьааһа — сир хаһын киһи билиһинтэ көһмөһаар аһыһаы билэр аһы ара-һатыгар суолу соьоххун.

Азербайджанга хостонор нефть үс ыһыһыһаан Каспийскэй муора биһэр. Оттон 60 сыл анараа өттүгэр маһна нти туһунан баһара санааһын эрэ буолара. Муора-да 350 километрдаах ыһаһал эстанадалар тутулунулар. Онноһа матырыһааһынан Россия уонна Украина металлурдары хаачьыһытара.

Снимокка: Нефтьэһ Таастарга рабочайдар оһорор дьыһэлэригэр.

Республикада винограды үүннэрһинэн аһаһаах 300 совхозтар дьырыһталаллар. Оһорго бородууһуһаа 80-дэн таһса бырыһыһаа оһоһулар. XI пятилеткада винограды өһөрөп таһаары сьааһа өртөтүнэн 1,4 модуһуөн тоннада тэһнэһиһэ.

Снимокка: Агдамскай оройуон Г. Гаджиева аһыһын совхозун винограды хөһуһааччыта Зудейха Шунзорова үлэһигэр.

Сэлиэһнэһэ саһа идэлэрэ

СССР XXII сьеһин аһыһын винограды үүннэрэр совхоз штатнай расьтениһегэр 100 араас суол идэ баар. Ол идэлэри ырытан көрдөһө, Азербайджан тыатын сьиһи билиһин социальнай улахан уларыһыһаларын өһдүүгүн. Производство-да электроэнергияһы киһиһик тутуу элек-триктэр аһаһыһарын эдэһэтэ. Оһоһа улахан кыахтаах маһыһай пар-каһаах: сүүһтэн таһса трактордар, автомобил-лар, бурдук быһар, сип-лэс утар комбайннар, о. д. а. техника.

Хаһаайыстыба бюдже-та улахан буолан бөһэтэ баһар-суоттуур техника-һаһа. Онно маһыһай станция операторын са-

Үлэһэ үөрэмһит уран тарбаһтар саһы олус ыһымсатык хаһаһлар. Со-тору көһүөр ойуута үөс-кэһи таһсар. Киһи итэһэ, иһэ суоһун курдук, бу көһүөрү 142 саастаах ки-һи өрөр. Афруз Гасанова, төһө да сааһырдар, урунку идэтин быраһа-пат. Өрөр кыра сьаһон аттыгар иһи хастыһа да-

УҺУН УЙЭ КЫРААЙА

баһы чааһы атаарар. Агейри сэлэһиһаа буо-лар сьыбаайбаларга Аф-руз кырдыаһа бөһөтүн сана көһүөрүн бэлэһтэ-бэтэһа дьэһи истэһи суо-да. А Гасанова хаһаа, ыһыһыбатыгар үлэһиллэр, ас аһыһар, оһуруонка тү-бүгүрэр.

Азербайджанга сүү-һүтэн таһсыһыт 2500 киһи баар. Хас сүүһтүү тыһыһыһа киһи баһыгар таһаардаһа, бу — аан дой-дуга саамай урдүк көр-дөрүү. Уһун үйэлэһ дьоннору республика ха-һа баһарар оройуоннары-гар, өрдүн Хайалаах Ка-рабах территорияһыгар, урдүк күөх хаһалар кы-райдарыгар көрсөүһхэ сөп. Ол эрэһи аһардаһа хайалаах сир эрэ быһаа, раар суолтаһы ыһбат. Ы-раабыһа курдук, үлэһи, сьыһыһаһыһа кьытта сөп. не дьүөрэлэһи уонна сьа-тан оһорон биһрбөһа, кырдыар сааһа дьэһи оһорбут киһи чьэтэ уһуур.

Сьыһппаралар уонна чахчылар

1982 сьыл саһала-һыһыһагар Азербай-джанскай ССР нэһи-лиһиһаа 6,3 моду-һуөһгэ тэһнэһиһэ. Территорията — 86,6 тыһ. кв. километр. Азе-рбайджан айыһаһын угулуобуһаа олус

уратылардаах: Сир үр-дүгэр 13 дьэһаһафт-най-климатическай зона баарыттан маһна тоһуһун көрсөүһхэ сөп.

1981 сыллаахха Азербайджан история-

тыгар аан бастаан 1 модуһуөн 15 тыһыһы-һа тонна сырең — хло-пск соьотуһикаһаммы-та. Винограды үүннэ-разчидэр эмиэ ре-тордий үүнүүнү мл-бытара.

Тыа сириң дьонугар

«Тыа сириң үлэһиттэр — социалистическай култура бары баайы!» — итинник дьэни Ленинградскый уобалас «Детское сельское» холбоһугун бары сөлүһтөрүгэр олоххо киллэриилэр. Кипи работайдар уонна специалисттара баайларын илэни кэнирин илэриһиниһиди уонна кудууһаахтик агаараллар. Ас сэлэһиниһэ уонна агротехника ахсын Култура дьабыраа уонна кулуун, библиотека, спортивной площадк бааллар.

Тыа сириң сүүһүн үлэһиттэр уус-уран самодетельность уонна норуот айымньытын курууохтарыгар дьарыктаналлар. Соххо үлэһиттэр Ленинград музейдарыгар, театрдарыгар, концертнай сымаларыгар сымаларыгар үтөһө кубулуйда.

Уһуэ снмөккэ: «Шушары» снххо «Шина» Култура дьабыраа. Машина Ленинградскый уобалас тыа сирдэриниһэ уус-уран самодетельностьын методическай кийиһэ үлэһит.

Алараа снмөккэ: «Детское сельское» снххо оурутотуттара Государственной Эрмитажка. Уһа — экскурсовод Н. Н. Бантикова.

Ю. Белинский уонна О. Пороховников фотолара. (СССР детохрониката).

Быйыл ыйын 21 күнүгэр райсовет исполкома оройуон совхозтарыгар итинник нэһиликтэргэ ынах сүүһүнү уонна сыдыны мэтчэтинни барардактын, хаармачары, бүтөйдэр туһуу тустарынан аналлаах быһаарыны ылдымыта.

Сотурутаарыта исполком бэйэтин муһуһаар ити быһаарыны хайдах одооххо киллэриһиһиллэрин туһунан Чурапчы, Одьулуун, Хатылы сельсоветтарын исполкомнарын председателлэрин информацияларын иһиттэ. Оһо кэстөн тахсыбытынан, ири сельсоветтар исполкомнара бу бопуруоһу дьууулаһаахтар, нэһиликтиниһэ уопсай муһуһаар да туруорба, тахтар. Биир үкүн ол түмүгэр баайыналары сүүһүгэ тэбистэрин быһыл эмэ маассабай буолбуг. Ити иһин исполком сельсоветтар исполкомнарын председателлэрэ таб. М. И. Велыха, Г. С. Колесовка, Н. Я. Чичигинарова ыйын огордо.

Хадаар отделениетыгар (управляющей П. П. Тарасов) 32 гектардаах Оһой дьэн сир баайына-тын үүһүүтүн 80 бырыһыанын, 18 гектардаах атын баайына үүһүүтүн 20 бырыһыанын сыгы сотуру-сотуру тодуору.

тэбистит. Оһон государтвода 4800 солк. хоромну оһоһуллубуг. Итиникэ буруйдаах сыгы, быттарга М. М. Софроновка, Н. В. Дьячкова, Н. В. Карпюкова хаа сыгы ахсын 5-тин солк. ыстыраал түһэриһиниһэ дьыала

Күннээби темага СҮӨРГҮ БЫҺЫБЫ

оройуоннаагы прокуратурага бардиһиниһэ.

Норуот баайыгар-дуо, дугар итинник көһүүтүн сыдыманыһаа Хадаар яра отделениетыгар баар буолбатах. Холобур, от ыйын 29 күнүгэр Одьулуун ыһылаах баайыналарыгар сыгы үөр, ону таһынан 8 сиргэ ынах сүүһү иһирэн мэтчэһиһэ тураллара. Нонго күнүгэр Мугудай отделениетын Иыдаада дьэн баайынагыгар уонча сыгы иһирбит этэ. Көһүгө-го от ыйын 21 күнүгэр гөрох ыһылаах Иһэр-дээх баайынагыгар 50-ча ынах иһирэн көһүл мэтчэһит. үүнүүтүн дьөн туһамат, ыһаан хомуй-буг таһа үлүг тэбистит. Сыдыг отделениетын Иыдылтанн баайына-гыгар ынах уонна сыгы сотуру-сотуру тодуору.

Барын туһунан сигнал үгүстүн иһирэр. Бурдуна итинник куоһ үүнүүтэ итинник хаһаа, ыһытабынааа сүүх сыдыманыһаа чаччыларын албери адалааха сеп. Ол туһары биһр да сол. уоз уонна отделение салалтата, народнай конту-

руот группата, поһа, сельсоветтар исполкомнара сүүһүдээх дьонно-ру, сыдыманыһаа, бопуукары итинник баайы-налар харабылларын үү-үүтүн тэбистэрин иһин эһиһикэ, тардыбанса оһороллор.

Ити барыта — сүүһүнү кэһэи мэтчэтинни тэриһбэт, оһо сүүланы биһрбэт содууа.

Оройуоннаагы баайына үү-үүтүн ынах сүүһү, сыгы таһынан ачылаахтаа-бар албэи, кэһэи иһэр. Быдырынын туорахтаах културалар 4900 гек-тарга ыһыллыбыттара. Ону үһсүн сүүһү тэһсэн, 2464 гектардаах бурдук үүнүүтэ оттуу хомуулу-буга. Биир гектар ыһы-уопсай ороскуота 150—180 солк. тэһнэһэр эһит буолларына, аһыһыт сыд-

га сүүһү тэһсипиттэн 550—600 тыһ. солк. хоромну оһоһуллубуга. Ити үрдүнэн буруйдаах-тардан солтоох ирдэбил оһоһуллубуга олус сүүр-ү.

Аһардаа кэһэи сүүһү оройуон кинигэр 1400, Одьулуунга 725, Дьа-ринга 900. Сыдыгыга 650 төбө буолла. Оттон совхозтар общественнай ынах уонна сыгы сүүһү-лэрэ сыд ахсын албэи иһэр. Ити барыта үчү гөйдик бопуукарына буолан бөһүөлэһтэр тас-тарыһаагы үгүс баайы-налартан уонна хөдүһа-лартан үүнүү ситэ хомуу-лубат буолла. Ордук кэ-тэх сүүһү көрүлүбүт. Оһуоһа эһи сөрох баа-һыналар бүтөйдэрэ санаа хоту бөбө-тиһа гыһа оһоһуллубаттар, ардыга бүтэһи сүүһүгэ соруһан аһан биһрини түбэлтэлэ-рэ бааллар.

Түмүк биһр: сайынны кэһэи сүүһүнү мэтчэтин-ни барардактын, бу бопуруоска райсовет исполкомун быһаары-тын халбага сүүх төло-руоһа. Ону туһааныһаа сельсоветтар исполком-нара, хаһааһыстыбаныһаа салайааччылар тэриһиһ, контуруодууох тустаах-тар.

В. ЕРМОЛАЕВ.

БИЛИЭН-КӨРҮӨН БАҔАЛААХТАРГА

на Кашмир штаттарыгар нинэрэ хаһаалаах Ледакха оройуонугар оһорбөчү-ларга «амчи» дьэн аатта-бар народнай медицина баар. Бу 200 араас эмтээх оттортон, үүнээһилэр төр-дүлэриттэн оһоһуллар эм-тэр кистэлэһнэрэ 30 том-

наах үлэһэ суруллаан «ам. үһүкүбугаһына, 7 сөк-чи» дьэн аатынан көһү-буолаат, поһы тохтогон нэттэн көһүһэһэ бөри-лэн иһэр. Народнай меди-цина «Амчи» кистэлэһ-рин 10 сылан итэһиһэ сүүх кэмэ үөрэтэн ба-һыллыбыллар эһит.

● «Белл» дьэн аме-риканскай хампааннаа ученайдарын бөлөһө элек-троннай компьютеры ай-быт. Ити компьютер сменага үлэһиһр поһэз машинистара утуктаан текет албастарын кон-соахалланыһаа таһаар-рер, олус уһуннук оһо-буллубуг этниһэри кыл-лаах электроннай ачыкы-ны специалисттар айдылар. Бу тас көһүүлэһинэн кө-нөрү ачыһыттан түүх да уратыта сүүх ачыһылар. Ол эрэри иһилэргэ ки-һи хараһын чыпчылыһы-тын контуруоллуур оһу-бай оһоһун машинист утуһан бардар эрэ тыа-сигналы биһэрэр. Ог-тон ол сигналга киһи бөриһлэр.

● ГДР-гар түүһнү редактор үлэһин толорор, текет албастарын кон-соахалланыһаа таһаар-рер, олус уһуннук оһо-буллубуг этниһэри кыл-лаах электроннай ачыкы-ны специалисттар айдылар. Бу тас көһүүлэһинэн кө-нөрү ачыһыттан түүх да уратыта сүүх ачыһылар. Ол эрэри иһилэргэ ки-һи хараһын чыпчылыһы-тын контуруоллуур оһу-бай оһоһун машинист утуһан бардар эрэ тыа-сигналы биһэрэр. Ог-тон ол сигналга киһи бөриһлэр.

Редактор А. Е. ЧИЧИНАРОВ.

«Якутское сельхозэнерго» Чурапчы оройуоннаагы хаһааһыстыба ла-рыны ардыларынаагы производственной - экс-плуатационнай предприя-тиялар майын үлэһит-тэр бааллар.

— киһи аппарака ин-женер-электрик;
— оройуон кинигэр

уонна совхозтарга үлэ-һиһр электриктэр.
Баһаалахтар үлэ ма-һын кэмгэр кэһэн кэп-сэтинни. Телефоһмут № 21-398.

Предприятие аадыры-һа. Чурапчы с., Петроп-скай уул. 38.

Администрация.

ССКП райкома уонна народнай депутаттар оройуоннаагы Советтарын исполкома Михаил Илюкентьевич Велыхха аһата, үлэ ветерана БЕЛЫХ Илюкентий Захарович уһун ыарахан ыарымтан өлбүтүнэн куту-раннарын тэрдэллэр.

Н. АБЛАМОВ.

«Сага олох» («Новая жизнь») — орган Чурапчинского райкома КПСС и районного Совета народных депутатов Якутской АССР.

ҮЛЭҢИТТЭР ИНТЭРИЭСТЭРИН СУОТУГАР

«Баайдар правитель-стволарын» аатын онто да сүүх ылбыт Рейган ад-министрацията американ-скай үлэһэи иһиллэһи-ччлэр тыһын интэриэстэ-рингэр саһа аһууһу огор-до. Телевидениеһэн тыл-эһиһгэр президент пра-вительство тугаһааһы үс-сыд иһиһэн көһуһтары АХШ-гар 98,3 миллиард долларынан улаатыһа-рарга санаарын туһунан биллэрдэ. Билэ сыгы кө-дүүгү төлөөччүлэр моонһуларыгар 225 триллион доллар буолан гыһаһаах баһархай баһыаннай ороскуоттары-нан снэриһиллэһиһи Рейган администрацията көһуһтары улаатыһа-һын сүүлунан бюджет дефицит үүнүүтүн хаар-тахтаһарга соруһар.

Вашингтон быһаары-тына, «Вашингтон пост» хаһыат бэлэһиһиһини, американецтарга 30-с сыдылардаагы «Улуу де-прессия» кэниһин сана-тар «алдыатыһаах эконо-мическай таһнары тү-һүүтүн» кытта снэһэһини-лэр. Промышленность автомобильнай, туһуу,

сталинтейһай, машино-строительнай, хайаттан көһууу салаалара кри-зисни көрөһлөр. От ыйы-гар промышленнай произ-водство быдырыһынны-тэһаар дөйдүгэ 10 быры-һыанынан наһаах этэ. Банкротстволар аһсаа-һара тосту үүннэ. 12 мо-дүйүүн американецтар

Комментатор колонкалара

үлөтө суоттар, 18 мо-дүйүүн кэһиһэ үлэһтэн ма-тар куттал тиһир. Үлэ-лэһи иһиллэһиһилэр дьиннээх дохуоттара таһнары түһэллэр. Дьирд экономикаһаа таһна-ры барым дөйдүгэ дьадаһылар арминиларын ханатар. Аһардаа аһ-һыт сыдылааха офи-циальной «дьадаһы кириһитин» таһыһан аһ-һынан аас-туор олохтон, хут американецтар аһ-саһнара 2,2 модүйүүнү-гэи улаатан, барыта 31,8 модүйүүһүгэ кийбитэ.

Бюджет дефицита сар-быһыһан правитель-ство экономикаһын сэр-гэх снэһиһэ туһулуурун кур-

дук куолулаан монопо-лияларга саһа миллиард доллардары «экономи-каан биһэрэһэ» дьулу-һар. Дьэ ол иһин «ула-хан бизнес» Рейган бы-һаарыһыттан кыһаһын таһыһар.

Оттон боростуой аме-риканецтары нолуок ыар-батыһыһы үүнүүтэ күү-дүк куолулаан монопо-лияларга саһа миллиард доллардары «экономи-каан биһэрэһэ» дьулу-һар. Дьэ ол иһин «ула-хан бизнес» Рейган бы-һаарыһыттан кыһаһын таһыһар.

АХШ-гар экономичес-кай кризис тыа хаһаа. ыһытабытын производст-воһа үүнэрин үрдүнэн Производство снэһэ сүүх үрдүк ороскуоттарыттан, аһылааһын сыаналара таһнары түһүүлэһиттэн фермердэр дохуоттара тосту сарбыһыһыларгар тэһртэ (1980—1981 сс, 39 бырыһылаһыһан). Он-тон агробизнес монопо-